

**МАТЕРІАЛИ ПРИЧОРНОМОРСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ**

Міністерство аграрної політики і продовольства України
Миколаївський державний аграрний університет

**МАТЕРІАЛИ ПРИЧОРНОМОРСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ**

м. Миколаїв, 18-20 квітня 2012 року

Миколаїв
2012

УДК 001:374.4
ББК 72+74.58
М 34

Конференцію зареєстровано в УкрІНТЕІ (посвідчення № 252 від 20.03.2012 р.)

Редакційна колегія:

В. С. Шебанін – д-р техн. наук, професор;
О. М. Вишневська – д-р ек. наук, доцент;
В. П. Клочан – канд. ек. наук, доцент;
Н. М. Сіренко – д-р ек. наук, доцент;
М. В. Дубініна – канд. ек. наук, доцент;
В. О. Ханстантинов – канд. філос. наук, доцент;
Ш. М. Іхсанов – канд. техн. наук, доцент;
Н. Г. Шарата – канд. пед. наук, доцент.

М 34 Матеріали Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу, 18-20 квітня 2012 р., м. Миколаїв. – Миколаїв : МДАУ, 2012 – 126 с.

У збірнику опубліковано тези доповідей науковців обліково-фінансового факультету на Причорноморській регіональній науково-практичній конференції, на якій обговорювались питання розвитку аграрного сектора економіки України, а саме: формування інноваційної економіки в Україні, вдосконалення бухгалтерського обліку, обліково-фінансового забезпечення розвитку аграрних підприємств, соціології праці та управління, актуальних проблем економіки України, соціально-політичних наук, економічного аналізу і аудиту, сучасних комп'ютерних технологій в економіці й освіті, українознавства.

УДК 001:374.4
ББК 72+74.58

© Миколаївський державний аграрний
університет, 2012

УДК 331.71: 336.76

**БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ**

*Бурковська А.В., кандидат економічних наук, доцент,
Миколаївський державний аграрний університет*

Однією з актуальних проблем вітчизняної економіки є кредитування сільськогосподарських підприємств. Сезонний розрив між вкладенням і надходженням коштів у сфері сільського господарства, безперервність процесів відтворення, нестабільність цін на ринку товарної сільськогосподарської продукції, значна потреба в обігових засобах перетворюють кредит в основне джерело поповнення фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. Дослідження фінансового забезпечення останніх свідчить про те, що вони в основному працюють за рахунок власних ресурсів, які є недостатніми для самофінансування. Обмеженість власних коштів змушує аграрні підприємства сподіватися на підтримку з боку банків.

При наданні кредитів будь-який банк стикається з необхідністю оцінки кредитоспроможності позичальника. Ця процедура є обов'язковою, адже від її результатів залежить ефективність як окремої кредитної угоди, так і кредитної діяльності банку в цілому. Значний ризик неповернення кредитів змушує банки встановлювати високу процентну ставку за сільськогосподарськими кредитами. Відсоткові ставки за користування кредитами зросли до 25-35 % річних, що не відповідає платоспроможності сільськогосподарських підприємств. З іншого

боку, точність оцінки кредитоспроможності важлива і для позичальника, оскільки вона є основою для прийняття рішення про можливість надання кредиту та його обсяг.

З економічної точки зору, кредит – це форма позичкового капіталу (в грошовій або товарній формах), що надається на умовах повернення, платності, строковості та обумовлює виникнення кредитних відносин між кредитором і позичальником.

Залежно від ознаки, покладеної в основу класифікації, виділяють чимало видів кредиту: комерційний, лізинговий, іпотечний, споживчий, державний, міжнародний, банківський. Для банківського кредиту характерні кредитні відносини між банками і суб'єктами кредитування з приводу видачі (отримання) і використання позикових коштів.

У світовій банківській практиці найпоширенішими схемами надання позик є кредитна лінія, револьверний (автоматично поновлювальний) кредит та різновид контокоррентного кредиту – овердрафт.

Особливість відновлювальної кредитної лінії полягає в тому, що підприємство, погасивши частину кредиту, може одержати нову суму, але в межах відповідного ліміту і періоду дії кредитної угоди.

Револьверний кредит – це позика, що надається банком клієнту в межах встановленого ліміту заборгованості, який використовується повністю або частинами і відновлюється в міру погашення раніше виданого кредиту. Це багаторазово автоматично поновлювальний кредит. Відбувається постійне відновлення позики в умовах тривалих відносин банку і клієнта, який неодноразово позичає і повертає борг.

Овердрафт – короткостроковий вид кредиту, який надається постійному надійному клієнту банку (навіть за умов наявності від'ємного сальдо на рахунку такого клієнта).

У 2010 р. кредитними ресурсами у Миколаївській області користувались 141 сільськогосподарське підприємство, 76 % з яких кредитувались в АТ “Райффайзен Банк Аваль”. Банками, що також спеціалізуються на кредитуванні сільськогосподарських підприємств є “Ощадбанк”, АБ “Київська Русь”, “Кредитпромбанк”, “Укрексімбанк”.

Незначна кількість банківських установ, що займаються кредитуванням сільськогосподарських підприємств пояснюється тим, що, на жаль, не всі банки здатні ризикувати своїми активами заради розвитку сільського господарства, адже сезонність, висока залежність від погодних умов та політики держави не завжди дозволяють сільськогосподарським підприємствам отримувати прибутки.

У 2010 році сільськогосподарські підприємства Миколаївської області переважно користувалися короткостроковими кредитами. Так, із 141 кредитних угод, укладених аграрними підприємствами у 2010 році, кількість короткострокових становила 114 одиниць, середньострокових – 7, довгострокових – 20. АТ “Райффайзен Банк Аваль” укладено у 2010 році 83 короткострокових кредитних угод, 4 – середньострокових, 20 – довгострокових. Кредитних коштів використано на 374,5 млн грн.

Слід відмітити, що при кредитуванні сільськогосподарських підприємств у багатьох банків відсутні жорсткі вимоги до якості та характеристик заставного майна. Під час оформлення банківських кредитів позичальникам бракує досвіду і знань, щоб правильно показати стан і можливості свого бізнесу й оцінити правомірність вимог, що висувають до них кредитні установи.

До недоліків банківського кредитування аграрних підприємств також можна віднести високі відсоткові ставки по кредитах (через кризу ліквідності банківських коштів) та встановлення економічно не вигідних для господарств графіків погашення кредитної заборгованості.

Велике значення для розвитку кредитування сільськогосподарського виробництва має державна підтримка, що здійснюється через механізм здешевлення кредитів. При цьому аграрії не завжди можуть скористатися існуючим механізмом часткової компенсації ставки за кредитами. Причинами цього є не проходження підприємствами встановлених державою умов конкурсу. На нашу думку, для здешевлення кредитування сільськогосподарських підприємств подібні конкурси взагалі недоцільні. Основною умовою одержання кредиту суб'єктом господарювання має бути один критерій – можливість його своєчасного погашення.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ “ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ І СУСПІЛЬНІ НАУКИ”

<i>Ханстантинов В.О.</i> ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ТА ЇЇ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ У ВЗАЄМОДІІ.....	3
<i>Молчанова О. Б.</i> ДОВІРА В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	5
<i>Марчук Л.П.</i> СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ.....	7
<i>Золотих І.Б.</i> ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛВОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	10
<i>Мандрик Л.П.</i> ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	12
<i>Біліченко О.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ	14
<i>Грехова-Бейгул О.Т.</i> СТАЛІЙ РОЗВИТОК РИНКУ ЗЕРНА – ЗАПОРУКА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ.....	16
<i>Казачинський Є.Г.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ТОЛЕРАНТНІСТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ ХІХ СТОЛІТТЯ.....	18
<i>Пилипенко Т.В.</i> ПРОГНОЗУВАННЯ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА РІПАКУ.....	20
<i>Шпак Д.О.</i> ОПОЗИЦІЙНИЙ ЧИ ДИСИДЕНТСЬКИЙ РУХ В УРСР У ПОСТСТАЛІНСЬКУ ЕПОХУ: ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ.....	22

СЕКЦІЯ “ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ І АУДИТ”

<i>Клочан В.П.</i> УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ.....	25
<i>Вишнеvsька О.М.</i> ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ВИКОРИСТАННІ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ.....	26
<i>Костаневич Н.І.</i> СПОЖИВЧУ КООПЕРАЦІЮ ТРЕБА ВІДРОДЖУВАТИ.....	28
<i>Ужва А.М.</i> УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ КОНТРОЛІНГУ ПІДПРИЄМСТВА... ..	30
<i>Белевят О.А.</i> ЗАЛЕЖНІСТЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ВІД МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ.....	32
<i>Костирко А.Г.</i> ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ РІВНОВАГИ.....	34
<i>Саваріна І.П.</i> ОРЕНДНІ ВІДНОСИНИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.....	36
<i>Мельничук Л.С.</i> АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА РЕЗЕРВИ ЇХ ПІДВИЩЕННЯ.....	38
<i>Альбеценко О.С.</i> КОНВЕРСІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ: ДОСВІД США... ..	40

СЕКЦІЯ “СУЧАСНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ Й ОСВІТІ”

<i>Іхсанов Ш.М., Боборикіна Л.Я.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ СТОХАСТИЧНИХ МЕРЕЖНИХ МОДЕЛЕЙ НА БАЗІ МАРКІВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.....	41
<i>Андріанова І.К., Нелєпова А.В.</i> ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ: МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	43
<i>Кірей К.О.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ.....	44
<i>Нелєпова А.В.</i> ПРОЕКТУВАННЯ ЕКСПЕРТНОЇ СИСТЕМИ “МОНІТОРИНГ РИНКУ ПРАЦІ” (ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ).....	47
<i>Борян Л.О.</i> КОМП'ЮТЕРНА ГРАМОТНІСТЬ – ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНІ ЛЮДИНИ.....	49
<i>Лопушанська В.В.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ РОСЛИННИЦТВА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	51

<i>Мигович С.М.</i> ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ СЕРВІСІВ НА ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	53
<i>Розачова С.А.</i> АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ ФІРМИ “1С”.....	55

СЕКЦІЯ “БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК”

<i>Дубініна М.В.</i> ОЦІНКА СТАНУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА У КОНТЕКСТІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ.....	57
<i>Потриваєва Н.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	59
<i>Лагодієнко Н.В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ПОВ'ЯЗАНИХ З РЕАЛІЗАЦІЄЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	61
<i>Ксьонжик І.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ...	63
<i>Кузьома В.В.</i> АКТУАЛІЗАЦІЯ ПОКАЗНИКІВ НОРМАТИВНОЇ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	65
<i>Чебан Ю.Ю.</i> НЕОБХІДНІСТЬ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ.....	67
<i>Сирцева С.В.</i> ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	69
<i>Пісоченко Т.С.</i> РЕТРОСПЕКТИВА АГРАРНОГО СЕКТОРУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	71
<i>Лесік І.М.</i> ПРОЯВ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ В ОВОЧЕПРОДУКТОВОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ.....	73
<i>Боднар О.А.</i> СТАН СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СЕЛА В РЕГІОНІ	75
<i>Лугова О.І.</i> РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ У РОЗВИТКУ СВИНАРСТВА.....	77
<i>Марковська Т.С.</i> ЗАЙНЯТІСТЬ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ.....	79

СЕКЦІЯ “ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ”

<i>Сіренко Н.М.</i> МАРКЕТИНГ В ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	82
<i>Бурковська А.В.</i> БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	83
<i>Рябенко Г.М.</i> ДОСВІД ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ ЗА КОРДОНОМ.....	85
<i>Лункіна Т.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МАРКЕТИНГУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	87
<i>Мельник О.І.</i> СКЛАДОВІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	89
<i>Резніченко Д.В.</i> ОБГРУНТОВАНА МИТНА ПОЛІТИКА – ВАЖЛИВА УМОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	91
<i>Чайка Т.О.</i> СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.....	93
<i>Барішевська І.В.</i> МЕТОДИКА ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	95
<i>Павлюк Є.О.</i> ДЕРЖАВНИЙ ЛІЗИНГ ЯК ЗАСІБ ОНОВЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	98
<i>Устименко О.С.</i> ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	100
<i>Волкова І.Г.</i> ВЗАЄМОВІДНОСИНИ АГРАРНИХ ВНЗ В ПРОЦЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	102

СЕКЦІЯ “УКРАЇНОЗНАВСТВО”

<i>Шарата Н.Г.</i> ІННОВАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ІНТЕНСИФІКАЦІЯ У ВНЗ	105
<i>Березовська Т.В.</i> ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ М.Є. ЛІВАНОВА	110
<i>Кравченко Т.П.</i> ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-ПОНЯТТЄВОГО АПАРАТУ ЕКОНОМІКИ АПК	113
<i>Кунашенко О.В.</i> РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ, КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ І ЇХ ВЗАЄМОВПЛИВИ НА СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТА	115
<i>Лукьяненко Д.В.</i> ДЕЯКІ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА	118
<i>Домбровська Л.І.</i> ПСИХОЛОГО-СОЦІАЛЬНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ (мотиваційний аспект)	120

Наукове видання

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ПРИЧОРНОМОРСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ
18-20 квітня 2012 р.
м. Миколаїв**

Технічний редактор: *І.В. Ксьонжик*
Комп'ютерна верстка: *Ю.В. Антонович*

Підписано до друку 25.06.2012. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. .
Тираж 100 прим. Зак. № ____. Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського державного аграрного університету
54010, м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1155 від 17.12.2002 р.